

Hallituksen esitys Eduskunnalle valtuudesta valtioneuvoston antamiseksi suomalaisille lentoyhtiöille koskien kolmansille osapuolille aiheutuvia sotariskivahinkoja

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan, että Eduskunta antaisi perustuslain 82 §:n 2. momentissa tarkoitetun suostumuksensa siihen, että valtioneuvosto voisi antaa määräämillään ehdoilla vastavakuuksia vaatimatta valtioneuvoston suomalaisten lentoyhtiöiden sotariskin piiriin kuuluvien, kolmansille osapuolille aiheutuvien henkilö- ja esinevahinkojen osalta. Valtuudet esitetään annettaviksi siten, että niiden perusteella voidaan 1.4.—30.9.2002 välisenä aikana antaa väliaikaisia takuita samalla tavoin, kuin valtioneuvosto on 31.3.2002 saakka antanut eduskunnan 26.9.2001 myöntämien

valtuuksien (talousarviosarja 6/2001) nojalla. Takuita tulisi kuitenkin voida myöntää aikaisemmasta poiketen myös muina kuin yhden kuukauden jaksoina, jos EU:n piirissä niin sovitaan. Järjestelyllä korvataan syyskuussa 2001 irtisanotut lentoyhtiöiden sotariskivakuutukset. Muiden ehtojen suhteen ta-kuut annettaisiin erikseen sovittavalla tavalla, kuitenkin niin, että kolmansien osapuolien henkilö- ja esinevahingot katettaisiin enimmillään 1,5 miljardiin euroon asti tai vastaavaan määrään Yhdysvaltain dollareissa vahinkotapahtumaa kohden.

PERUSTELUT

Yhdysvalloissa viime vuoden syyskuussa tapahtuneiden terrori-iskujen seurauksena lentoyhtiöiden ns. sotariskivakuutukset annettiin irti kolmansille osapuolille aiheutuvien henkilö- ja esinevahinkojen osalta. Ilmaliikenteen jatkuvuuden turvaamiseksi EU-maat sopivat tilapäisestä takuujärjestelystä, jolla irtisanotut vakuutukset korvattiin. Takuut ovat maksullisia. Järjestely on markkinoilta saataviin vakuutuksiin nähden toissijainen ja se on tarkoitus purkaa niin pian kuin markkinoilta on saatavissa kansainvälisen lentoliiketoiminnan mahdollistavat vakuutukset.

Väliaikaisen takuujärjestelyn tultua kuluneen puolen vuoden ajan kuukausittain jatketuksi Euroopan yhteisöjen valtiovarain- ja liikenneministerit ovat jatkuvasti arvioineet kilpailu- ja markkinatilanteen kehittymistä. Tähän mennessä pidetyissä kokouksissaan ministerineuvostot ovat päätyneet suosittamaan takuiden lopettamista kuluvan maaliskuun lopussa. Tällä pyritään edistämään järjestelyn alkuperäistä päämäärää, eli mahdollisimman nopeata paluuta kaikilta osin markkinapoh-

jaiseen vakuutusjärjestelmään. Kansallinen järjestelmämme eli eduskunnan viime syyskuussa antamat takuuvaltuudet päättyvät myös samana ajankohtana.

Vaikka orastavaa vakuutustarjontaa onkin markkinoilla havaittavissa, ei sen laatu ja laajuus vielä anna yksiselitteisiä perusteita vakuutusliikenteen lentoyhtiöiden täydellisestä siirtymisestä harvojen vakuutusyhtiöiden hinnoitteleminen markkinoille.

Euroopan unionissa ei ole ollut selkeää yksimielisyyttä siitä, soveltuuko tämä tarjonta hinnoiltaan ja ehdoiltaan kaupallisen lentoliikenteen tarpeisiin. Korvaavien kansainvälisten järjestelyjen valmistelua on myös käynnissä, jotta julkisen talouden ja markkinoiden kannalta voitaisiin päästä kestävämpiin järjestelyihin.

Kansainvälisen lentoliikenteen kilpailuolosuhteisiin vaikuttavat myös muissa maissa tehtävät ratkaisut. Yhdysvaltain hallinto on voimassa olevan lainsäädäntönsä sallimin valtuuksin ilmoittanut jatkavansa edelleen kahdella kuukaudella 20.3.2002 päättyvää

vakuutustukijärjestelmäänsä. Myös Japani on ilmoittanut aikomuksesta jatkaa takuitaan. Tässä tilanteessa hallitus katsoo tarpeelliseksi hankkia Eduskunnalta valtuudet takuiden jatkamiseen. Valtuuksia käytetään vain, jos se kuluvaan maaliskuun loppuun mennessä EU:ssa tehtävien linjausten mukaisesti katsottaisiin välttämättömäksi.

Euroopan unionin neuvostossa (tabus/rahoitusasiat ja liikenne/televiestintä) tullaan vielä ennen maaliskuun loppua käsittelemään asiaa ja tarkoituksena on tehdä poliittinen linjaus takuujärjestelmän lopettamisesta tai sen väliaikaisesta jatkamisesta. Jos tällöin päädytään suosittamaan järjestelyn lopettamista, ei valtuuksia käytetä.

Edellä lausutun perusteella ehdotetaan,

Helsingissä päivänä maaliskuuta 2002

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

että Eduskunta päättäisi perustuslain 82 §:n 2 momentin mukaisesti antaa suostumuksensa sille, että valtioneuvosto voi vastavakuuksia vaatimatta antaa 1.4.—30.9.2002 välisenä aikana voimassa olevia valtiontakuita valtioneuvoston päätöksissä määriteltävine ehtoineen suomalaisten lentoyhtiöiden sotarikin piiriin kuuluvien, kolmansille osapuolille aiheutuvien henkilö- ja esinevahinkojen osalta enimmillään 1 500 000 000 euroon asti tai vastaavaan määrään Yhdysvaltain dollareissa vahinkotapahtumaa kohden ja

että nämä määräaikaiset valtioneuvostolle myönnettävät valtuudet olisivat voimassa 30 päivään syyskuuta 2002 saakka.

Valtiovarainministeri *Sauli Niinistö*